

5
ANTIDIDAGMA
INAUGURALE JURIDICUM
SIVE
DIATRIBA
DE
TRANSACTIONIBUS

QUAM
Unà cum Parergis ex Jure Canonico, Naturali,
Gentium, Civili, Criminali, Publico, Feudali
In Almâ, & Perantiquâ Universitate Colonienfi

ORDINARIO SUB PRÆSIDIO
*Prænobilium, Clarissimorum, Consultissimorumque
Virorum ac Dominorum*

D. FRANCISCI GABRIELIS HAMM

J. U. D. Professoris ordinarii, & publici, Vene-
randæ Facultatis Juridicæ Dictatoris;

NEC NON

D. JOANNIS PETRI WIRTZ

J. U. D. Professoris ordinarii, & publici, ejusdemque
Facultatis Fiscii;

PRO SUMMIS IN UTROQUE JURE HONORIBUS, AC DOC-
TORALIBUS PRIVILEGIIS MORE MAJORUM
rite capeffendis

In publicâ Juris Orchestrâ

Disquirendam dabit

JOANNES JACOBUS CARDAUNS

Linnichio - Juliacensis

AUTHOR & RESPONSURUS.

Die 29. Xbris M.D.CC.L.X.X.IV. Horis, locoque consuetis.

COLONIÆ EX TYPOGRAPHIA UNIVERSITATIS.

DEO,
PATRIÆ,
COGNATIS,
FAUTORIBUS,
&
AMICIS.

PRÆFATIO.

Transactionis materiam in foro frequentem
existere, notoreitas sat locuples testis est,
cujus genuinam propterea scientiam, ne cha-
ribdim evitaturi in scyllam incidamus, non
necessariam minùs ac utilem, nemo, nisi qui trituram
forensem cum ignorantissimis ignorat, ibit inficias, ego,
ne Penelopes telam retexere videar, útque materiam
præsentem faciliorem reddam, specimen inaugurale
exhibiturus, illam more systhematico mihi nunc per
septennium familiari explanatam impræsentiarum sub-
ministro. Sit itaque

SECTIO Ima.

Transactio à trans - & actione suum sortita nomen Jcto Ulpiano in L. 1.
D. h. t. est duorum, vel plurium super re dubiâ, & lite incertâ con-
venta Decisio, aliquo dato, vel remisso, vel retento.

Et rectè, Jure enim alterutrius irrefragabiliter patefcente non est, quod
transigatur, quo in passu transactionem à pacto gratuito discriminari rectè
dixeris, hoc posteriore per se rem dubiam non requirente L. 1. D. h. t. Et si
idipsum super hac interponi nihil prohibeat; Eckold ad D. h. t. §. 2. Transactio
& rectè vocatur Decisio, sic fraternizans cum Sententiâ, cui & non incon-
gruè æquiparatur in L. 2. D. de Jurej. utraque enim liti terminum figit; disci-
men tamen in hoc confidet, quòd illa dicatur conventa Decisio, certo argu-
mento, quòd transactio ex partium conventionem propullulet, & ab illarum
voluntate dependeat, L. 2. D. h. t. cùm ad amicabilem compositionem Judi-
cis jussu invitum trahi vetet Nov. 124. cap. 4. nisi aliud fors publica suaderet

tranquillitas. *Gail de Pace pub. lib. 2. cap. 18. n. 9.* è converso Sententia ex Partium conventionem neutiquam dependeat, cum illam & in invitos ferri notoritas probet.

Essentiale præterea est Transactioni, ut fiat aliquo dato, vel remisso, vel retento, de his enim, si nihil conventum fuerit, *Lex 38. C. h. t.* Transactionem subesse negat, ast quæstio est consideratione non indigna, quale negotium sit ipsa Transactio. Hæc absque remissione, datione, vel facto in nudi quiescit pacti terminis, dum scilicet aliquid promittitur pro ipsa Decisione, & finitione causæ, accedente autem ex parte alterutrius adimplemento ad contractus referenda est innominatus *L. 6. C. 33. C. h. t.* Sin autem per stipulationem ineatur, contractum illam nominatum rectè dixeris.

Neque quemquam terreat, quod Transactio exinde contractus semper videatur innominatus, quod illam aliquo dato fieri oporteat *L. 38. C. h. t.* indeque & actio præscriptis verbis ex eâ detur *L. 6. C. 33. C. h. t.* Etenim Transactio utrimque fieri potest, ut nuda duntaxat promissio intercedat, non verò res, vel factum, ut, si unus promittat se daturum, ut alter discedat, hoc consentiente nudum pactum est, ast nec ille dat, nec hic discedit, sed consentit solummodò se dato ære discessurum, verum, ut contractus sit innominatus, requiritur, ut vel alter actu det, & est do, ut facias, vel alter actu discedat, & renunciât liti, & est, facio, ut des: ast quid hodie interest, num nudo pacto fiat Transactio, an per stipulationem, an verò per contractum innominatum? Multum profectò, non quidem quoad effectum actionis. *Stryckius in u. m. h. §. 13.* Notum quippè est, quod nudum pactum hodie actionem generet. *Cap. 1. C. fin. de Pact. in 6. Mevius Part. 5. Decis. 407.*, sed quoad effectum tollendæ obligationis, priori enim casu, dum scilicet nudo pacto initur Transactio, nunquam ipso Jure tollitur obligatio, secus est in posteriore. *Samuel Coccejus in Jure Controv. h. t. Q. 2.*

Si quæsièris, quid intersit, num obligatio tollatur ipso Jure, an verò ope exceptionis duntaxat, responsum habe, si obligatio semel ipso Jure extincta fuerit, nihil ampliùs exinde valere potest, si verò ope exceptionis elidatur, tunc actio durat, sed inter paciscentes effectum non habet, etenim obligatio sic enervatur, & ei quasi vulnus infligitur, indeque ipso Jure finire nequit, nisi modis ad id Jure Civili constitutis, uti stipulatione, novatione, solutione

tione &c. Ast ope exceptionis elidi potest, quantumvis modus non sit Civilis, sed Prætorius, uti per nudum pactum: hinc 2dò obligatione ipso Jure extinctâ, necessario liberantur Fidejussores, & Pignora L. 43. D. de Solut. Item Correi L. 2. D. de duobus Corr. const. non verò, si duntaxat ope exceptionis, sivè nudo pacto enervetur obligatio. L. 23. & 25. D. de Pact. Indèque si quis creaverit debitum, & in hujus securitatem Pignora dederit, si postea pactum nudum celebretur liberatorium, liberantur interim & Pignora, si tamen postmodum ab illo iterum recedatur, prior obligatio unâ cum omnibus suis qualitatibus reviviscit, per consequens & reviviscunt Pignora, cùm obligatio ipso Jure sublata non fuerit; 3tiò Obligatione ipso Jure extinctâ non potest quis amplius agere ad cessionem actionum, benè tamen, si illa ope exceptionis extincta fuerit: sic si quis pro debito, quod creaverat, fidejussorem dederit, hic autem pro suo Principale solverit, antequàm sibi à Creditore contra Debitorem actiones cedi petierit, factâ solutione ad hoc agere non potest. L. 76. D. de Solut. Arg. L. 11. C. de Fidejuss. Gothofr. in Not. ad L. 17. D. de Fidej. Lit. A. Demùm obligatione ipso Jure sublata Judex reum condemnare non potest, quantumvis exceptio supersedeat, si autem ope exceptionis duntaxat tollatur obligatio, Judex rectè condemnat, nisi exceptio scutum fuerit.

S E C T I O 2da.

TRansactio primâ suâ divisione in generalem abit, & specialem. Prior est, quæ se extendit ad omnes, & quascunque lites, hanc tamen ad ea, de quibus Partes verosimiliter non cogitarunt, L. 35. D. de Pact. aut ad res dolo occultatas, suppressâsque extendi nefas esse statuo cum Widm. in Tract. de Transact. p. 2. cap. 1. Abs. 71. Sic quidem ferendus non est, qui generaliter in his, quæ Testamento ei relicta sunt, transegerat, postea causatur, se de eo solo cogitasse, quod primâ parte Testamenti, ac non etiam, quod posteriore legatum sit: si tamen postea Codicilli proferantur, non improbè mihi dicturus videretur, de eo duntaxat se cogitasse, quod illarum tabularum, quas tunc noverat, scripturâ contineretur. L. 12. D. h. t. Altera est, quæ unam duntaxat, & determinatam concernit litem, cujus indoles pariter in eo confidet, quod ultra rem, de quâ transactum est, non transferatur. L. 9. §. 3. v. Nam ea. D. h. t.

Meyius Part. 6, Decis. 149. N. 4. & Part. 3, Decis. 163. N. 10. Indéque, qui cum Tutoribus suis de solâ portione administratæ tutelæ suæ egerat, & transegerat; adversus eosdem Tutores ex personâ fratris sui, cui hæres extiterat, agens, præscriptione factæ transactionis non summovetur. *L. 9. pr. D. h. t.* Pariter & ille, qui per fallaciam cohæredis ignorans universâ, quæ in verò erant, Instrumentum Transactionis sinè Aquilianâ stipulatione interposuit, non tam paciscitur, quàm decipitur. *Cit. L. 9. §. 2.* Nec minùs ei, qui nondum certus ad se querelam contra Patris Testamentum pertinere, de aliis causis, cum adversariis pacto transegit, tantùm in his interpositum pactum nocebit, de quibus inter eos actum esse probatur. *Cit. L. 9. §. 3. in init. . .* 2dò Transactio dispescitur in Juratam, & non Juratam. *1ma*, quæ Juramenti religione vallata est, *altera*, quæ sinè Juramento inita est, diversus harum pecierum Juris effectus est, quòd fortior sit obligatio Transactionis Juratæ, Juratam enim Transactionem non liberantes non solùm infamiâ norantur, verùm etiam actione privari, restitutâ pœnâ, quæ pactis probatur inserta, & rerum proprietate carent, & emolumento, quod ex Transactione illâ fuerint consecuti. *L. 41. C. h. t.* Quæ singula aliter se habent in violatione Transactionis Juramento non solidatæ. 3tiò Transactio *alia est pœnalis*, si in casum resilientiæ certa pœna à resiliente sit exsolvenda. *Alia non pœnalis*, in quâ istiusmodi pœna à transigentibus non est præfinita, à priori resilientis ad solutionem pœnæ compellitur *L. 37. C. h. t.* Ubi enim Pactum, vel Transactio scripta est, atque Aquilianæ stipulationis, & acceptilationis vinculis firmitas Juris innexa, aut subsecutis secundùm Leges accommodandus est consensus, aut pœna unâ cum his, quæ data probantur, antè cognitionem causæ, si adversarius hoc maluerit, inferenda est. *L. 40. C. h. t.* Indéque Actor stando pœnalis Transactionis promisso adversarium suum, aut ad implementum faciendum, aut ad pœnam solvendam obligatum habet, si tamen Transactio Juramento solidata fuerit, non adimpletâ à reo fide, tam res transacta, quàm pœna exactioni subjacer, idem est, si clausula: *Rato nihilominus manente Transactionis Pacto* - adjecta fuerit. *L. p. D. h. t.* Quo casu pariter contrà resilientem, si quid negotii dirimendi causâ datum fuerit, & pacti exceptio, & datorum actio datur, quòd si nihil tale convenerit, exceptio, non etiam eorum,

rum, quæ data sunt, partâ securitate, repetitio competit. *L. 17. C. h. t.* 4to
Transactio alia est *Judicialis*, quæ Judiciali nritur authoitate, *Extrajudicialis*
 haia, quæ tali est destituta, hæc inter duo discrimen ponit *Ludovici in Doctr.*
Pand. h. t. § 8. Quodd scilicet posterior Praxi duce intuitu læsionis ultrâ dimi-
 dium rescindi valeat.

SECTIO 3tia.

Materia Transactionis res dubia est, & litigiosa, bifariam autem rem du-
 biam dici Trivialistæ nôrunt, vel enim talis est ratione litis actu inten-
 tate, vel in futurum movendæ, non tamen illam actu motam requiri, sed
 probabilem etiam hic omne punctum ferre litis timorem decidit. *Lex 2. C. h. t.*
 idcirco & post causæ conclusionem, etiam immediatè antè Sententiam Trans-
 actioni locum esse facillè largior, super re autem judicatâ, utpotè certâ, &
 determinatâ, Romanè loquor, febrizitans est Transactio. *L. 32. C. h. t.* Ast
 nunc ob emerfuras forsitan in executione difficultates Transactionem super
 re judicatâ genitam, firmitate non destitui vera est opinio *Stryckii in u. m. h. t.*
 §. 7.

Neque quid contrarii generat *Lex 31. C. h. t.* ubi de re certâ Transactio inter-
 poni dicitur, etenim res certa ibidem reputatur, cujus species certa est.
Eckold. ad D. h. t. §. 2. Qualis esse potest, licet circa Jus illius adhucdum fluc-
 tuemus, neque 2dò difficultatem alit *Lex 229. D. de V. S.* quæ habet transacta,
 finitave intelligi debere, non solum, quibus controversia fuit, sed etiam,
 quæ sine controversiâ sint possessa .. Transactio enim fieri potest non tan-
 tum de re, super quâ actu lis mota est, sed & de re, quæ nondum est in Ju-
 dicio deducta, adeoque quæ hætenus sine controversiâ fuit possessa, ubi
 in futurum tamen lis metuitur. *L. 2. C. h. t.*

SECTIO 4ta.

Transigendi potestas competit omnibus, quibus libera est rerum admi-
 nistratio, Tutores itaque, Curatorésve super re pupillorum, & mi-
 norenium immobili, vel mobili quidem, ast servando servabili, seposito
 Judicis Decreto transigere nequeunt. *Arg. L. 22. C. de Adm. Tut.* Sed quid? si
 adver-

adversario immobilium possessio, quâ hucusque gaudebar, sit relinquenda. Resp. Verius est, ad hoc quoque Decretum requiri. Müll. hic Th. 85. Lit. G., qui idipsum extendit Lit. Z, ut nulla absque Decreto sit Transactio, quantumvis nomine unius Ecclesiæ, cum alterius Administratore, vel pupilli Tutore transactum foret, idem de minorennibus ferro Judicium, liberâ enim destituuntur rerum administratione.

Nec moror Sententiam Zoefii, qui in *Comm. ad D. h. t. N. 2.* Minorem, Curatorem etiam habentem sustinet transigere posse Arg. L. 101. D. de v. o., etenim hanc Legem, quæ puberes sinè Curatoribus suis ex stipulatu obligari posse definit, de eo casu exaudiendam opinor, si puberes sinè Curatoribus suam obligaverint personam (quod iis Jura indulgent, sic minor insalutato Curatore sponsalia contrahere non prohibetur. L. 20. D. De Ritu Nupt.) non, si de rebus suis contraxerint, Brunn. ad D. ad Cit. L. 101. quo super plana est Decisio Legis 3. C. de in integr. rest. min. Nec absimile judicandum est de minorennibus, qui ætatis à Principe impetrârunt veniam, illis enim Arg. L. 3. C. de his, qui ven. atat. impet. transigendi restricta est potestas, Transactio enim species est alienationis, Arg. L. 1. §. 9. D. Si quid in fraud. patron. quæ illis, qui à principali clementiâ veniam ætatis impetrârunt, non minùs, ac hypothecæ constitutio respectu bonorum immobilium sinè Decreti interpositione est interdicta, ut hinc similis sit eâ in parte conditio minorum omnium, siue perita sit, siue non, ætatis venia Cit. L. 3. C. de his, qui ven. atat. impet. Juramentum tamen si accesserit, Transactio valebit. Auth. Sacram. pub. C. Si adv. vendit Aliud statuendum, si venia ætatis illimitata concessa foret, quo casu impetrans liberam nanciscitur super bonis etiam immobilibus disponendi potestatem, per consequens & transigendi facultatem, illam tamen sæpiusculè indulgeri nec ardor juvenilis sinit, nec Principis providentia patitur.

Syndicis Civitatum, rerum Ecclesiasticarum, publicarum, & Xenodochiorum Administratoribus res sibi commissas transigendo dimittendi facultas non competit, nisi mandatum habuerint speciale, aut omnia Civitatis &c. bona iis cum liberâ dispositione fuerint commissa, de quo casu L. 12. C. h. t.

exau-

exaudiendam reor, modò & hoc posteriore casu gloriæ captandæ causâ Jus liquidum non remittatur, administrandi enim duntaxat illis cura est, non perdendi licentia. *Brunn. ad cit. L. 12.* & mandatum, quantumcunque generale ad casum donationis, & perditionis non est extendendum *Gail. 2. Obs. 72. N. 13.* Idem de Procuratore *Per L. 7. C. h. t.* Dicendum cenſeo, ubi Transactionis placitum ab eo, cui causæ actio, non decisio litis mandata est, interpositum nihil petitioni derogare dicitur, & rectè, Procurator enim ad agendum constituitur, non ad transigendum, quo circa ille, qui cum Procuratore simpliciter ad agendum constituto transigisset, etque solvisset, iteratò ad solvendum propitiâ Themide condemnari posset, si autem Procuratori *generaliter libera rerum administratio commissa fuerit*, tunc, uti exigere potest, aliud pro alio permutare. *L. 58. D. de Procurat.* Quemadmodum & creditoribus solvere. *L. 59. D. eod.* Sic & transigere non prohibebitur, cave tamen, eandem facultatem tribuas Procuratori mandatum quidem generale, sed non cum liberâ habenti, mandato enim generali non contineri etiam Transactionem decidendi causâ interpositam, & ideò, si postea is, qui mandavit, Transactionem ratam non habuit, eum ab actionibus exercendis repelli non posse statuit *L. 60. D. eod.*

Pater, quemadmodum renitente filio, in cujus hic potestate extitit, spem delatæ huic quærendæ successionis legitimæ absumere nequit. *L. 11. C. de Jure Delib.*, uti nec fidei-commisſum filio relictum repudiare. *L. 26. C. de Fideic.* Ita & de re filiorum, qui in potestate non existunt, patrem transigentem minimè eis obesse placet. *L. 10. D. h. t.* Pariter & ei de filii patriâ in potestate existentis peculio castrensi, & quasi, adventitio re- & irregulari prohibita est Transactio, cùm eorundem respectu libera illum disponendi facultas fuggiat, emergente tamen necessitatis casu, aut filii accedente consensu, peculio super adventitio regulari patrem transigere posse docet *Zoef. ad D. h. t. N. 7.* quin autem super peculio castrensi, & quasi liberè transigat filius, ratio dubitandi nescitur, liberrimâ enim super illo disponendi facultate præeminet, adeò ut Lege præeunte id ipsum adversùs patrem in Judicio persequi valeat, ac testando super eo disponere possit.

Ambigitur autem, quid de Vasallo statuendum veniat, num hic Domino directo, si feudum novum fuerit, aut agnatis, si feudum fuerit antiquum, insalutatis super feudo, Lege propitiâ, transfigere valeat, ad quod resp: Si Vasallus de beneficio suo agar, vel conveniatur, sive obrineat, sive non, licet ignorante Domino fiat, omni tempore firmum erit illud Judicium, poteritque rectè transfigere: nec, quod accepit, Transactionis nomine, feudum erit 2. Feud. 26. §. 5. *¶ Si Vasallus de benef.*, neque quoad posterius me terret vulgatum illud, quod surrogatum sapiat naturam ejus, cujus in locum surrogatur, id ipsum enim duntaxat in universalibus subintrare, in particularibus autem totâ die exulatum abire vulgus novit, clariùs quæstio præmissa decisa reperitur 2. Feud. 43. potest enim Vasallus & sinè Domini voluntate rectè feudum refutare. 2. Feud. 38. . . . Negotium facessere videtur *Cir. 2. Feud. 38. & 2. Feud. 39.* in quorum priori definitur, quod, si Vasallus contra Constitutionem Lotharii Regis beneficium alienaverit: si totum, perdat totum, si partem, partem perdat, & ad Dominum revertatur, in posteriore, quod alienatio feudi paterni non valeat, etiam Domini voluntate, nisi agnatis consentientibus, ad quos beneficium quandoque sit reversurum; hinc, cum Transactio sit species alienationis. *Zoesi. ad D. h. t. N. 1.* Illa super feudo sinè Domini, ac rectè Agnatorum consensu interposita firmitate destitui videatur. . . . Distinguendum enim est rem feudalem certam inter & dubiam. *Eckhold. ad D. h. t. ¶ Rectè transigit:* Alienationem insuper veram & voluntariam, inter & rei feudalis derelictionem respectivè & alienationem necessitatem, qualiusmodi ut plurimum est Transactio, id ipsum facile largior, quod Vasallus rem feudalem certam, super quâ nimirum neque de facto lis est intentata, neque prudenter talis meruitur, verè, & voluntariè alienare non possit. 2. Feud. 55. At, si res feudalis dubia, indèque alienatio, puta, Transactio, necessaria fuerit, hanc irrequisito etiam Domini directi, & Agnatorum consensu, omnimodâ firmitate inniti, & ratio, & Textus Feudales comprobant.

De Emphyteuta, num super fundo emphyteutico transfigere valeat, minus dubii superest, cum enim ille, secùs ac Vasallus, Emphyteus in

liberâ

liberâ in alterum venditione, Domino non salutato, transferre possit, factâ duntaxat huic denunciatione, nondum emensâ mensium duorum intercapedine, ad effectum, ut Jus Protimiseos exercere possit. *L. fin. C. de Jure Emphyt.*, non video, cur in casu, quo ei super Fundo Emphyteutico lis movetur, dubiûsque apparet eventus, super illo transigere prohibeatur, præsertim, cum multi Juris Interpretes eam in Sententiam vela faciant, quod Emphyteuta irrequisito etiam Domino Emphyteusin alteri donare, legare possit, & permutare. *Eckold ad D. tit. locat. cond. §. 11. Hoppius in Comm. ad Instit. tit. de Locat. & cond. §. Vendiderit, aut donaverit. Zoef. ad D. eod. N. 102. in fin.*

Quæstionem, num Fiduciarius de Fidei-commisso, morâ desuper lite, transigere valeat, sequenti modo dirimendam autumo. Vel enim hæreditas fidei-commisso innexa statim est restituenda, & neganda erit fiduciario transigendi potestas, vel illa demum post hujus obitum restituenda venit, & transigere fiduciarius poterit, itâ tamen, ut pretium ex taliusmodi Transactione natum pariter fidei-commissi vinculo sit innodatum, *Arg. L. 22. D. de Hæred. perit.* In quo Fiduciarius, quoad victurus est, usufructu gaudebit. . . . Quæstio demum est non contemnenda, num maritus super bonis uxoris transigere valeat? . . . Super bonis receptiis, quæ nimirum uxor recepit, id est, sibi & propriæ dispositioni reservavit, itâ, ut maritus nec dominium, nec usumfructum habeat. *Ludovicici in Doctr. Pand. tit. de Jure Dot. §. 8.* Ille transigere non potest, cum nihil Juris marito in iis competere pateat. Super bonis paraphernalibus (quæ uxor præter dotem in mariti domum intulit, & quorum hic usufructum, ex voluntate uxoris habet. *L. 11. C. de Pact. convent.* Qualia in dubio præsumuntur, cum bona dotalia, & receptitia certum supponant pactum, quod in facto consistit, atque adeò probari debet. *Ludovicici loc. cit.*) ille saltem cum consensu uxoris transigere poterit, præsertim, cum maritus paraphernalium, nisi uxor prohibuerit, communionem habeat. *L. 8. C. de Pact. convent.* . . . De bonis dotalibus vulgata est recepta distinctio, an in re mobili consistant, an immobili, aut mobili

quidem, aut servando servabili, & num res æstimatò, aut inæstimatò data, an taxationis, an venditionis gratiâ, principalis autem quæstio, quam impræsentiarum intendo, in hoc uno confidet, num maritus in casu, quo inter conjuges bonorum viget communio, super bonis uxoris, hæc inconsultâ, transigere possit. Quæstio hæc secundùm Romanorum placita Decisionis est nescia, Jure enim Romano bonorum ignorabatur communio, aded, ut, si mulier aliquid possideret, id ipsum à marito profectum, secùs ex turpi quæstu propullulasse reputaretur. *L. § 1. D. de Donat. int. vir. & uxor. l. 6. in f. C. eod.* De Jure Electoratùs Colonienfis quæstio proposita pariter nihil difficultatis alit, quantumvis enim in eo acquæstuum vigeat communio. *Ord. Elect. Col. tit. 8. §. 4.* Disertè tamen eautum reperitur, quòd conjux sinè consensu conjugis neque bona illata, neque stante thoro acquisita alienare valeat, *Dist. Ord. tit. 12. §. 2.* Ut hinc neque transigere possit, quæ singula de bonis immobilibus intellecta volo. *Eleut. Ord. Elect. Colon. ad tit. 12. §. 2.* . . Pro aliis tamen locis, ubi simile Statutum de non alienando sinè consensu conjugis non viget, bonorum tamen obtinet communio, qualis est hic Coloniae, ubi vir quærit dominium bonorum immobilium uxori, & uxor marito mediâ Scripturali communicatione, & mobilium per factam in matrimonium illationem. *Statut. Civit. Colon. P. 1. A. 10. & 11.* Aliud dicendum reor, quòd nimirum maritus, uti non tantùm dimidiam dotem, verùm etiam medieta-tem omnium bonorum irrequisito uxoris consensu alienare potest. *Hæser. de Bonor. commun. P. 1. Loc. 7. N. 1. & seqq.* Ità & sinè hoc dicto modo transigere Jure non prohibeatur.

SECTIO 5ta.

QUòd ad Transactionis valorem transigentium imò requiratur consensus, negat ignorantissimus. 2dò Transactioni essentiale est, ut libera super rebus disponendi transigentibus facultas competat, sintque res privati arbitrii, res enim, quæ extra privatum sunt positæ arbitrium

trium, à Transactionis exulare materiâ. *Zoesius ad D. b. t. N. 16.* Ideoque de Jure Spirituali, Rebus Sacris, Religiosis &c. initam Transactionem omni carere robore, Juris est haud ancipitis, asserens tamen de Rebus Ecclesiasticis, publicis, & universitatibus, suppositis supponendis transigi posse haud falleris. Quod Transactio, ut firmitatem habeat, requiritur, ut res, super quâ transigendum est, sit dubia, vel ratione litis motæ, aut movendæ. *L. 2. C. b. t.* Super re enim certâ, & penitus indubiâ Transactionem iniri non posse, vel ipsa insinuat Transactionis definitio. *L. 1. C. b. t.* Cave tamen sustineas, super re penitus obscurâ, & omninò incertâ Transactionem defensum iri, ut, si quis super in Testamento relictis, ignorans, num quid relictum sit, transigere attentaret; num autem Transactio super in Testamento relictis, dum quid relictum esse patefuit, tabulis nondum inspectis, cognitisque interposita subsistat, affirmant nonnulli magni etiam nominis Juris Interpretes, quorum rationes tamen tantæ non sunt, ut in sui deditionem me trahere queant, siquidem in Jure nostro satis trita est regula, quod tanta sit vis Transactionis, quanta est rei judicatæ. *L. 19. & 20. C. b. t.* Ita quidem, ut Transactio semel ritè, & bonâ fide conclusa neque sub prætextu Instrumentorum noviter repertorum rescindi queat. *L. 19. cit.* Neque Imperiali Rescripto eam resuscitari oporteat. *L. 16. C. b. t.* Ut hinc, cum vi horum textuum tanta sit virtus, & obligatio Transactionis, ut neque sub prætextu Instrumentorum noviter repertorum retractari possit, ita non videatur subesse ratio, cur ejusmodi Transactio ritè conclusa sub prætextu Testamenti noviter aperti denuò rescindi possit; quod ipsum evinci videtur per Textum in *L. Non est ferendus. 12. C. b. t.*, ubi definitum reperitur, quod non sit audiendus ille, qui super Testamento aliquo generaliter transigit, si postea velit objurare, se de eo solo cogitasse, quod in prima parte Testamenti, non verò etiam de eo, quod in posteriore ejusdem parte legatum fuerit, eò quod, uti innuit Summa ejusdem *Legis* Transactio facta super Testamento referatur ad quamlibet ejusdem partem: ex quo

quo satis colligitur, quòd liceat super Testamento aliquo transigere, etsi ejusdem tenor nondum inspectus, cognitusque fuerit, hoc ipso, quòd secus ejusmodi transigens jam scivisset, quidnam in ejusdem priore, vel posteriore parte contentum fuerit, & sic desuper amplius excipere cum fundamento non potuisset.

Verùm, Amice! memento diffidere! non cuilibet spiritui credendum est, errat toto cœlo, Iqui putat Transactionem initam super controversia ex Testamento profecta, hujus tabulis nondum inspectis cognitisque firmitatem habere; neque moror assertum *Cujacii ad L. Qui transigit. 1. D. h. t.* ubi Sententiam meam omnino falsam, & ex communi tantummodò errore natam adstruit, ad hoc enim est Textus plusquàm clarus in *L. de h. 6. D. h. t.* ubi Gajus J.C. in hæc verba respondet: *De his Controversiis, quæ ex Testamento proficiuntur, neque transigi, neque requiri veritas aliter potest, quàm inspectis, cognitisque verbis Testamenti.* Item in *L. 1. §. 1. D. Testam. quemadm. aper.* ubi idem Gajus asserit, quòd *neque sine Judice NB. transigi, neque apud Judicem exquiri veritas de his Controversiis, quæ ex Testamento proficiuntur, aliter possit, quàm inspectis, cognitisque verbis Testamenti*: Quasi diceret, quòd, sicut Judex cum fundamento super Controversiis Testamentariis judicare non potest, antequam Testamenti tenorem inspexerit, ità neque aliquis super contentis in Testamento, nisi post inspectum prius ejusdem tenorem cum effectu transigere queat: neque hæc specialitas in Testamentorum materia, quòd nempè super iisdem, nondum visis eorundem tabulis, atque inspecto illorum tenore, non liceat transigere, quamvis aliis in materiis hoc permittatur, suâ etiam carer notabili specialitatis ratione, quemadmodum enim unâ ex parte plùs quàm notum est in Jure nostro, quòd etiam publicè intersit, ut supremæ hominum voluntates exitum habeant, & liberum sit Morientium ultimum, & quod non amplius redit, arbitrium. *L. 5. D. Testam. quemadm. aper. & DD. passim ad dict. L. 6. D. h. t.* Ita altera ex parte per se abundè patet, quòd, si istiusmodi Transactiones, nondum inspecto Testamenti con-

textu

textu valerent, sæpissimè accidere posset, ut de facto circumvenirentur ultimæ Testantium voluntates, atque aliquid inter partes transigentes concluderetur, quod Testatoris intentioni immediatè contrarium foret; ad evitandas itaque ejusmodi circumventiones, & ut eò magis adimpleantur ultimæ Defunctorum voluntates, immaturæ istiusmodi Transactiones ob vires internecivè contrafactas spontè concidunt . . Nec parùm Sententiam hanc vallat & illa hujus specialitatis ratio, odium nempe speciale illorum hominum, qui fortè Testamenta malitiosè supprimunt, aut consultò diutius occultant, eà tantummodò intentione, ut lucrum exindè contra defuncti Testatoris intentionem quærant, cùm per tales Transactiones faciliè allici possent Legatarii, aut Fidei-Commissarii ad transigendum, & indè ad accipiendum fortè modicum præsens pro relicto alicujus momenti, quod ignorant, ut loquitur *Jctus in L. 8. in princ. b. t.* quod utique, cùm malitiis hominum quovis modo sit obvian- dum, tolerare nefas est.

Objectiones adversùs Sententiam hanc superiùs protrusas sciscitanti resolvam, illud tamen adhuc meminisse juvabit, quòd objectio, qualiter Transactio interponi debeat super re dubiâ, & incerrâ, inspectis autem Testamenti verbis res non ampliùs sit dubia, sed extrâ controversiam posita, nihil in recessu habeat, quàm jejunum enim sit posthumum hoc refugium, vel semisensatus dijudicabit, quasi verò inspectis etiam tabulis, de mente, & Sententiâ Testatoris, de Testamenti viribus, utrum falcidiæ locus sit &c. dubitari non posset, demum res dubia est, ubi lis tantùm metuitur, & prævideri non potest, quæ exceptiones contrâ Testamentum obmoveri possent, potest & injuriâ Judicis aliter statui, ut hinc undequaque dubius appareat litis eventus, & hæc Sententia insimul Praxi conformis est. *Gail. 2. Obs. 139. N. 7. & 10.* Transactionem tamen super taliter relictis Juramento solidatam de Jure Can. firmitatem habere defendo cum *Widmont de Jurei. N. 44.*

Ast quæstio est, num super in Testamento relictis, tabulis non inspectis, neque cognitis saltem licita sit gratuita pactio, nam cùm *Gajus in L. 6. D. b. t. & L. 1. §. 1. D. Testam. quemadm. aper.* Duntaxat de Trans-

actio-

actione loquatur, quæsitum est, annon saltem donationis causâ liceat de Controversiis ex Testamento dependentibus, tabulis non inspectis, pacisci, litæmque gratis remittere, sunt, qui putent, non magis licere; verbis Testamenti non inspectis, de hujuscemodi Controversiis gratis pacisci, quàm aliquo accepto transigere, alii è contra pacisci de his gratis licere ajunt, quamvis transigere non liceat, quorum posteriorum Sententiæ & ego plenâ manu subscribo. Argumentum à pari desumptum me non urget, quòd nimirum in casu proposito non liceat transigere, ergò neque pacisci. . . Magna enim, & evidens pactum hic inter & Transactionem differentia subest, quippè qui transigit, decipi potest accepto fortè minimo pro ingenti summâ, cum utique habere velit, quòd sibi Testamento relictum est, ast ille, qui ultrò rotum remittit, non decipitur, cum nihil habere cupiat, & potest unusquisque jus sibi delatum repudiare. . . Neque 2dò urget, quòd Transactio in Juris quibusdam locis æquiparetur pacto. . . Non enim continuò illa, quæ in uno aut altero conveniunt, illicò conveniunt in omnibus, aut in eo, ubi dispar ratio subest, neque id dico, quòd pactio gratuita valeat omni casu, quo Transactio non valet, sed utilis est in quæstione propositâ, licet Transactio sit inutilis. . . Neque 3tò illud curo, quod apud *Paulum Lib. 1. Sent. tit. 1.* legitur: *De his rebus non pacisci posse, de quibus transigere licet. . .* Ex quo themide penitus invirâ eruitur, de quibus rebus transigere non licet, de iis nec licere pacisci, pactio enim subindè valida est, ubi Transactio non subsistit, sic de re judicatâ, aut jurejurando decisâ, aliàsve certâ, & liquidâ inutilis est Transactio interposita; pactio tamen donationis causâ omnigenam firmitatem habet, quamobrem, cum Textus sæpè citati *L. 6. D. h. t. L. 1. §. 1. D. Testam. quemadm. aper.* Transactionem duntaxat in propositio prohibeant, eâque prohibitio aliquid singulare, & Transactioni proprium contineat, nolim illos ad pacta gratuita temerè extendere, ità more suo solidè *Vinnius in Quæst. select. Lib. 1. Cap. 8. . .* Super alimentis futuris ultimam per voluntatem relictis valida non est Transactio. *L. 8 §. 6. D. h. t.* Ratio tum in favore alimentorum sita est, ne hæc interceptantur, & alimentandus ad famem redigatur, tum in favore Testamenti, ut id effectum sortiatur. *Brunnem, ad L. 8. C. b. t. N. 1. & 2.*

Illi enim, quibus tenuia relicta sunt alimenta, facile aliquid remittere solent, ut omnia simul, & unâ vice accipiant. *Cit. L. 8. in pr.* Unde deterior redderetur alimentorum conditio, exceptionem statuo, si Transactio auctore fiat Prætor, præviâque Causæ cognitione. *L. 8. §. 8. D. h. t.* Aut alimentandus conditionem suam aperte redderet meliorem. *Cit. L. §. 6:* ut, si quod in singulos annos debebatur, in menses dividatur singulos, hæc enim ratione melior fit alimentorum conditio, subsistitque Transactio, etsi nec Prætoris cognitio, nec Decretum accesserit. *Brunnem. L. cit. N. 2.* Inventæ enim in compendium nefas est dispendium operari: de alimentis tamen præteritis alimentandus rectè transigere potest. *L. 8. C. h. t.* Ut & de alimentis quibuscunque ex contractu debitis *L. 8. §. 2. D. eod.* Priora enim alimentorum amiserunt rationem, ut hinc Testatoris dispositio minimè convellatur, quippe qui alimenta in vitæ futuræ destinavit subsidium, & in posterioribus salva est mens contrahentium, qui, uti obligationem posuerunt, ita & pro volupe eam resolvere poterunt. *Zoesius ad D. h. t. N. 17.*

Super criminibus publicis præteritis, pœnam sanguinis irrogantibus quoad interesse partis validè transigitur. *L. 18. C. h. t.* Leges enim quamcunque honestam viam habent expediendæ salutis, sanguinisque sui redimendi, & ignoscendum censuerunt ei, qui sanguinem suum qualiter qualiter redemptum voluit. *L. 1. D. de Bon. eor. qui ante Sentent.* Idque verum est, quantumvis accusatio modò inchoata fuerit. *Gail. de Pace publ. Lib. 1. Cap. 11. N. 18.* Crimen tamen perduellionis *Per L. 5. C. ad Leg. Jul. maj.* & adulterii *Per L. 18. C. h. t.* excepta velim. Neque angit, quòd pacta super re publicâ nullius sint roboris. Resp. enim, hoc casu potius agitur res privata, & sua, ne alius accuset, & ex ejus accusatione sanguinis contingat effusio. Demum & hæc Transactio tantum operatur inter transigentes, nec aliis idem delictum persequendi ullatenus viam præcludit. *L. 5. §. 2. D. ad L. Jul. de Vi publ.* imò & Judici liberum est, reum prosequi, sive novum processum inchoando, sive veterem exequendo, vindictæ publicæ ita ratione postulante *Zoesius ad D. h. t. N. 23.* & transigit hoc casu accusator de suo duntaxat Jure privato, non verò de crimine ipso, hoc enim pactum esset de causa publica, & à causa privata remotum, indèque illicitum. *L. 27. §. 4. D. de Pact.* Sûntque hæc adeò vera,

ut nec transigens pro convicto habeatur. *L. 7. D. de Pravar.* Est & fata Transactio actori impunita, apparet idipsum abundè ex *L. 12. C. b. t.* quæ Transactionem super capitalibus licitam esse indistinctè adstruit, quod autem Legge permittente fit, pœnam non mereri constat *L. 4. C. ad L. Jul. de Adult.* Statuit itidem *L. 1. D. de Bon. eor. qui antè Sentent.* impunè esse reo, qui adversarium corripit, ergò & impunè esse debet accusatori ex naturâ correlativorum, secùs enim nulla redimendi sanguinis reo spes superesset; & loca, quæ Actori desistentiam prohibent, de criminibus pœnam sanguinis non ingerentibus intelligenda veniunt.

De criminibus futuris Transactionem omni Jure esse reprobata, nemo diffitebitur, de delictis item publicis non capitalibus citrà falsi crimen transigi non posse, definit *L. 18. C. b. t.* Explicante idipsum *Zoesio ad D. b. t. N. 44.* Quòd Actor factæ Transactionis ergò falsi in crimen incidat, reusque hoc censeatur confiteri, id quod tamen hodie secùs esse testis est *Carpz. P. Crim. Q. 5. N. 14.* Super delictis præteritis privatis, lite nondum contestatâ, validam esse reor Transactionem, & transigentes ne infamiæ quidem notam sibi incurrere, ast lite jam contestatâ Transactionem hanc infamiam parere de Jure verior Sententia est. *L. 5. D. de his, qui not. infam. L. 18. C. ex quib. caus. infam.* Habentur enim pro victo, & condemnato. Arg. *L. 7. D. de Pravar.* Pariter & impunè de delictis pacisci licet, idque non tantùm de publicis, verùm & privatis delictis intellectum volo, de publicis delictis, iisque capitalibus Textus expressus est in *L. 18. C. b. t.* ibi = *Transigere, vel pacisci de crimine capitali, excepto adulterio, prohibitum non est.* = De publicis non capitalibus idipsum probatur ex eadem *L. 18.* ubi, postquam Imperator de crimine capitali transigere, & pacisci licere dixerat, de non capitali transigere non licere statuit, neque hic addit, ut ante, vocem *pacisci*, ex quo evidenter eruitur pactum non item, ac Transactionem improbari. *Coccejus in Jure Cont. b. t. Q. 13.* Nec minùs de delictis privatis impunè pacisci licet. *L. 6. §. 3. D. de his, qui not. infam.* Inhumanum enim foret ad preces alterius veniæ locum denegari. *d. L. 6. §. 3.* Neque Sententiam meam ferit *L. 1. D. eod.* ibi = *Pactusve erit.* Pactum enim ibidem sumitur pro pacto non gratuito, ut idipsum explicatur in cit *L. 6. §. 3.*

SECTIO 6ta.

Transactionis, modò suis non fuerit denudata requisitis, effectus rursus est, quòd litem impediat, potèstque Transactionis exceptio etiam ante litem contestatam opponi, habet enim illa vim rei judicatæ, hujus autem exceptionem antè litem contestatam opponi posse notum est. . 2dus Quòd finem liti, & controversiæ imponat. *L. 10. C. 1.* Quo respectu non minorem vim, quàm res judicata, habere dicitur. *L. 20. C. h. t.* 3tius Quòd partes ad rem promissam tradendam, vel aliquid remittendum, vel factum præstandum obliget, competentia ad hoc Juris remedia tribuendo. 4tus, Quòd major 25. annis à Transactione, non coactè confectâ, & Juramento consolidatâ, resiliens non tantùm actione pro eo, quod transactum est, competente, rerumque ex ejusmodi conventionè obtentarum emolumento privetur, verùm etiam infamiâ Juris mediatâ contaminetur. *L. 41. C. h. t.* 5tus, Quòd Actor stando Transactione pœnali Adversarium suum aut ad implementum faciendum, aut ad pœnam solvendam obligatum habeat. *L. 10. §. 1. D. de Pact. & si clausula: Rato nihilominus manente Transactionis pacto* — adjecta fuerit, non adimpletâ à reo fide tam res transacta, quàm pœna exactioni subjaceat. *L. pen. D. h. t. L. 17. C. eod.*

SECTIO 7ma.

Ad fata Transactionis nunc tandem propero, illa autem hæc subit rursus, si requisita superiùs recensita etiam disjunctivè defecerint, quando enim de consensu transigentium non patescit, aut libera his disponendi facultas deficit, aut res nullo sensu dubia existit, nemo sensatus Transactionem subesse tuebitur. 2dò Firmitatem non habet Transactio, si eadem falsis ex instrumentis, per falsos testes, cæterasque probationum species falsitate inrixas inita fuerit, aut causâ transigendi postmodùm calumniosa apparuerit. *L. pen. C. h. t.* Quod usque adeò verum est, quantumvis jusjurandum interpositum fuerit, ità tamen, ut, si de pluribus causis, vel capitulis eadem Pactiones, seu Transactiones initæ fuerint, illa tantummodò causa, vel pars retractetur, quæ falso ex instrumento composita convicta fuerit, alia autem capitula firma subsistant. *Cit. L. pen.* Sub prætextu tamen instru-

menti post repertam Transactionem bona fide finitam rescindi Jura non patiuntur, verba sunt *L. 19. C. h. t.* ; atque hoc ita ex utilitate publicâ meritò constitutum ad evitandas litium molestias, earumque dubium, ac incertum eventum, estque Transactionis eadem auctoritas, quæ rerum judicatarum, has autem sub specie instrumentorum postea reperorum restaurari exemplo grave dicitur in *L. 4. C. de Rejud.* Causas duntaxat excipio pupillares, & Reipublicæ *L. 35. De Rejud. L. 3. C. de Jure Reip.* . 3tio Si Transactio dolo, metuve extorta fuerit, nullitatis remedio subjacet. *L. 13. C. h. t.* . 4to demum deficit Transactio, si quid emerferit, de quo transigentes non cogitarunt. *Arg. L. 35. D. de Pact.* Hinc filiam, quæ inofficiosi querelam intentavit, & ob dubium, quem sibi persuadebat, litis eventum cum hærede transegit, postea autem querelam nullitatis sibi competiisse reperit, hanc intentare posse Jure dixeris.

Sed an Transactio unius etiam dissensu infirmabitur, sive, quod alterum Transactionis pœniteat, sive, an dans poterit pœnitere, & à Transactione recedere, si alterius ex parte adimplementum nondum fuerit infectum? ita vulgus olim credidit, & eandem adhuc hodie alit hæresin, verum hanc in rem aperta est Decisio contraria in *L. 39. C. h. t.* ibi = *Quamvis eum, qui pactus est, statim pœniteat, Transactio tamen rescindi, & lis instaurari non potest, & qui suadet intra certum tempus licere à Transactione recedere, falsum adseveravit.* Böhmér in *Introd. ad D. h. t. §. 13.*

Ne igitur præjudicium emergat, consultum habe, ut Transactioni subnectatur pactum, quòd, si alter foedifragus extiterit, illa ipso Jure convellatur. *L. 17. C. h. t.* quò casu, ubi quis in lite desiit, incipere iterum poterit, idem teneto, si alter contraventioni consenserit, sic enim pristina actio per Transactionem sopita alteri restituetur. *L. 14. C. h. t.*

At quid statuendum erit, si alteruter transigentium ultra dimidium læsus fuerit, num hoc casu Transactio rescindi poterit?

Negativa Juris Textibus ubique firmata reperitur, etenim in Jure clarum, & pluries decusum est, quòd Transactionis semel legitimè celebratæ non minor sit auctoritas, quàm Sententiæ, quæ in rem judicaram transiit.

Cap. 1. §. b. l. 20. C. h. t. Talis autem nullo amplius prætextu, aut allegatione læsionis ultra dimidium rescindi potest, *Arg. tot. tit. Cod. Sentent. rescind. non poss. l. fin. Cod. de Error. Advocat. l. 4. C. de Re jud.* imò Transactio æquiparatur rei per iusjurandum decisæ, & ista majorem, quàm res judicata, firmitatem habere dicitur in *L. 2. D. de Jurej.* Lis autem per iusjurandum finita sub nullo amplius simili prætextu resuscitari potest. *L. 5. §. 2. & L. 9. §. 1. D. eod.*

Ad idem Textus est satis clarus in *L. 78. §. fin. D. ad SC. Trebell.* ubi J.C. ait: Quòd, si hæres fiduciarius hæredibus fidei - commissariis quadruplò minus, quàm in hæreditate fuerat, restituerit, iidem etiam ad reliquum contra hæredem fiduciarium adhuc agere possint, NB. si inter eosdem transactum non sit &c. ità, ut à contrario, si inter eosdem transactum fuerit, fidei - commissariis contra fiduciarium actio non pateat, quantumvis quadruplò minùs acceperint, quàm ipsis debebatur, quæ utique est læsio ultra dimidium. Huc & facit ratio satis stringens, quòd nempè quasi impossibile sit illi, qui cum altero transigit, læsionem exinde ultra dimidium probatam dare, id quod tamen ad intentandum ex *L. 2. C. de Rescind. vend.* Remedium requiri notoritas firmat, cum enim Transactio non ineatur, nisi super re dubià, & incertà, incertus autem semper sit litis exitus, ità, ut talis transigens nunquam scire possit, quid & quantum in Judicio per Sententiam obtenturus fuisset, si fortè non transigisset. *Arg. L. 51. D. de Pecul.* Ità talis nunquam probare poterit se reverà ultra dimidium transigendo læsum esse, eo ipso, quòd etiam per litem suam, si illam prosecutus fuisset, non plùs, vel saltem paulò minus fortè obtinuisset, ità, ut quotiescunque res aliqua dubia adhuc est, & incerta, exinde nulla læsio prætendi possit, uti rescribit in alio simili casu Imperator in *L. 17. C. de Usur. vid. Vinnius in Quest. select. Lib. 1. cap. 57.* & hæc de Jure indubia credo, de praxi eadem est opinio *Meyi Part. 4. Decis. 30.* ubi ità judicatum refert, *Gaillii 2. Obs. 70. N. 3. seqq.* & aliorum, quos ibidem allegat, Juris Interpretum, quam opinionem ibidem *N. 12.* tanquam veriozem *Camærae Imperialis* pronunciationes aliquoties secutas meminit. Ego ab ho-

rum Sententiâ divortium facere theticè erubescens temporis angustia metam
imperante Differtationi limites pono.

THESES PARERGÆ

EX

Jure Canonico.

1. Non uti emptioni venditioni, ita etiam pignori Lex Commissoria rectè
adjicitur.
2. Ecclesiam instructam esse potestate Sacri Regiminis verè authoritativi
contrà Protestantes statuo.]
3. Clericos privilegio fori inutiliter renuntiare non dubito.

Ex Jure Naturali.

1. Principium adæquatum cognoscendi, num. quid sit Juris Naturalis, est
bonum universale naturæ.
2. Jus Naturæ absolutum penitus est immutabile.
3. Divisionem Juris Naturalis in primævum & secundævum respuo.

Ex Jure Gentium.

1. Principium efficiens Juris Gentium non sunt Pacta, & Conventiones in-
ter Gentes factæ, sed Deus, quatenus est Author Gentium.]
2. Contractus b. f. metu injusto extortus nullitatis subjacet remedio.
3. Pacta cum Hæreticis, & Infidelibus inita servari oportet.

Ex Jure Civili.]

1. Legitima Trebellianiam non absorbet.
2. Mulier apud minorem intercedens ex intercessione obligatur, si princi-
palis solvendo non fuerit.

3. Si ususfructus legatus sit filiof., hic mortuo filio apud patrem manet, & mortuo patre ad filium pertinet.

Ex Jure Criminali.

1. Nemesis Carolina pro utroque foro justa est, possunt tamen immediati Status Imperii speciales circa punitionem criminum Leges condere.
2. Habent & Jus aggratiandi, modò gratia bono publico non obstiterit.
3. è vulnere occisi, præsente occisore, sanguinem fluere falsum, ac anile censeo, unde, si talis fluxus contigerit, hunc ad torturam indicium facere, non video.

Ex Jure Publico.¶

1. Imperium Romano-Germanicum verè Monarchicum est.
2. Ad ferendam Legem Imperii publicam, consensus Statuum requiritur, ut conditio finè quâ non, non ut causa socia.
3. Principibus Sæcularibus circa Sacra nulla potestas competit.

Ex Jure Feudali.

1. Filius repudiata hæreditate paternâ Feudum ex Pacto, & providentiâ Domini retinere potest, non verò Feudum ex providentiâ Juris.
2. Feudum naturâ novum, aut ex Pacto antiquum Dominus, & Vasallus in præjudicium Agnatorum alienare possunt, de Feudo naturâ antiquo aliud sentio.
3. Per subsequens matrimonium Legitimatus in Feudis succedit.¶

